

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาของปัญหา (Rationale for the Study)	1
คำถามการวิจัย (Research Question).....	8
จุดมุ่งหมายของการวิจัย (Purpose of the Study)	8
ความสำคัญของการวิจัย (Significance of the Study).....	8
ขอบเขตของการวิจัย (Scope of the Study)	9
นิยามศัพท์เฉพาะ (Definitions of Term)	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13
ตอนที่ 1.....	13
แนวคิดพื้นฐานการพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้.....	13
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการความรู้	24
แนวคิดเกี่ยวกับองค์กรแห่งการเรียนรู้.....	47
แนวคิดเกี่ยวกับชุมชนแนวปฏิบัติ	58
แนวคิดเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น.....	65
ตอนที่ 2	
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความรู้ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น	72
กรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Research Framework)	82
3 วิธีดำเนินการวิจัย	98
การศึกษาสภาพการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น.....	98
การศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน	102
การพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของ สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน	105

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	106
ตอนที่ 1 การศึกษาสภาพการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของ จังหวัดอุทัยธานี.....	106
การศึกษาภูมิปัญญาแพทย์แผนพื้นบ้าน การเทียบเหล็กแดง	106
การศึกษาการบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการเรียนรู้ ในโรงเรียน	115
ตอนที่ 2 การศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับกระบวนการจัดการความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน.....	121
การศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับกระบวนการ การจัดการความรู้	121
การวิเคราะห์ความคิดเห็นของตัวอย่างที่ทำการศึกษา เกี่ยวกับกระบวนการ และปัจจัยของการจัดการความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน	122
การวิเคราะห์ปัจจัยที่สัมพันธ์กับกระบวนการจัดการความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน.....	139
ตอนที่ 3 การพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน.....	149
การสร้างรูปแบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของ สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน	149
การตรวจสอบรูปแบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน.....	161
การปรับปรุงและแก้ไขรูปแบบการจัดการความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน.....	169

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุป อภิปรายผล	170
สรุปผลการวิจัย	170
การอภิปรายผลการวิจัย	177
ข้อเสนอแนะ	185
บรรณานุกรม	187
ภาคผนวก	200
ประวัติผู้วิจัย	263

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	ความแตกต่างระหว่างการศึกษากับการจัดการความรู้.....	39
2	คุณลักษณะ 10 ประการขององค์กรแห่งการเรียนรู้ที่ประสบความสำเร็จ	54
3	การเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้แนวคิดของ Senge Marquardt & Sergiovanni ในโรงเรียน	57
4	ตัวแปรอิสระ (X1 – X16)	83
5	ตัวแปรตาม (Y1 – Y18)	89
6	แสดงผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญ	99
7	จำนวนกลุ่มตัวอย่างชุมชนปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านภูมิปัญญาแพทย์แผนไทย.....	101
8	จำนวนผู้ให้ข้อมูลหลักที่เป็นตัวอย่างของการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ด้านกระบวนการเรียนรู้ด้านการใช้ภูมิปัญญาบูรณาการในหลักสูตร.....	101
9	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	103
10	การเปรียบเทียบภูมิปัญญาการรักษาโรคด้วยภูมิปัญญาแพทย์พื้นบ้าน.....	112
11	ลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	121
12	ความคิดเห็นของตัวอย่างที่ทำการศึกษาเรื่อง ความเป็นไปได้เกี่ยวกับ กระบวนการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน .	123
13	ความคิดเห็นของตัวอย่างที่ทำการศึกษาด้านปัจจัยภาวะผู้นำที่เกี่ยวกับการ จัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	132
14	ความคิดเห็นของตัวอย่างที่ทำการศึกษาด้านปัจจัยพฤติกรรมองค์กรที่เกี่ยวกับ การจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	134
15	ความคิดเห็นของตัวอย่างที่ทำการศึกษาด้านปัจจัยประสิทธิภาพการจัดการ ที่เกี่ยวกับการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน	136
16	เมตริกความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระทุกตัว.....	141
17	คำวิเคราะห์ปัจจัยต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์ต่อกระบวนการจัดการความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	144
18	สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน.....	146

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
19	สรุปผลการตรวจสอบรูปแบบ 1V 8P 2S ของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 12 คน.....	161
20	ผลการตรวจสอบรูปแบบ 1V 8P 2S ของครู และผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 30 คน.....	165

สารบัญญภาพ

ภาพ	หน้า
1 รูปแบบ TUNA Model.....	15
2 วงจรแลกเปลี่ยนเรียนรู้ “ยกกำลังสาม บวกคว่ำ”.....	16
3 รูปแบบการบริหารจัดการโดยใช้การวิจัยและเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นฐาน ของโรงเรียนพณิชยการราชดำเนินธนบุรี.....	20
4 รูปแบบการวางแผนกลยุทธ์เพื่อการบริหารจัดการ โรงเรียนกุดสะเทิ้นวิทยาคาร.....	23
5 The SECI Model การเปลี่ยนรูปแบบความรู้ (Knowledge Conversion).....	28
6 ขั้นตอนของการพัฒนาความรู้และภูมิปัญญา.....	30
7 กระบวนการจัดการความรู้ ของ Turban	33
8 กระบวนการจัดการความรู้ ของ Probst	34
9 วงจรความรู้ (The model of knowledge circle).....	37
10 แผนผังความคิด “เครื่องมือการจัดการความรู้” Knowledge Management Tool	47
11 แนวคิดและรูปแบบองค์กรแห่งการเรียนรู้ของ Peter M. Senge	48
12 ปัจจัยที่สัมพันธ์กับกระบวนการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	82
13 แสดงแผนภาพรวมที่นำไปสู่การพัฒนากระบวนการจัดการความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	97
14 ขั้นตอน รูปแบบ และแนวคิดของการจัดการความรู้ภูมิปัญญา แพทย์พื้นบ้านการเหยียบเหล็กแดง.....	114
15 ขั้นตอน รูปแบบ และแนวคิดของการบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ากับ การเรียนรู้ในโรงเรียน	120
16 รูปแบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	160